

Ascens i caiguda del tercermundisme



Maig del 68 comença al Vietnam. Les preocupacions pel que s'esdevenia en l'anomenat tercer món impregnaven Europa, però el 68 va ser també l'inici del declivi polític d'aquella inquietud.

Quan els estudiants francesos van ocupar la facultat de Nanterre, l'acte que va originar les primeres accions del maig del 68, ho van fer per protestar contra la detenció d'un jove que havia denunciat la intervenció americana en Vietnam. Aquell jove formava part del moviment Comitè Vietnam Nacional que havia assaltat l'oficina d'un dels símbols més evidents del poder nord-americà: la xarxa de l'American Express. No era un acte aïllat. A Alemanya, a Mèxic, a Itàlia, se succeïen les revoltes estudiantils que denunciaven les matances de

l'exèrcit dels Estats Units sobre la població civil vietnamita. Les notícies sobre la massacre de My Lai, on una brigada nord-americana va arrasar un poblet sense cap presència militar, van indignar tot el món. Però no era només Vietnam. També arribaven notícies esgarrifoses de la guerra de Biafra. Els intel·lectuals europeus sentien directament el que passava a l'Àfrica, en un moment en què el moviment de la negritud continuava plenament vigent.

Aquell 68, de fet, va ser l'any del *black-power* en els Jocs Olímpics de Mèxic, quan alguns atletes afroamericans van menysprear la bandera del país i van preferir reverenciar un

puny negre, símbol del combat de la seua raça. El 68, però, és també l'any de l'assassinat de Martin Luther King, el líder indiscutible de la comunitat negra dels Estats Units.

Però les coses canviarien. El que s'esdevenia en França simbolitzava el que anava passant

militars derrocaven els governs constitucionals d'Argentina i Perú. Al setembre començava en Grècia el règim dels coronels i a l'octubre, després que les tropes mexicanes provocaren una matança en una manifestació d'estudiants, també queia el govern de Panamá. Al desembre seria el de Brasil.

ARXIU / EFE



El 68 doncs, amb la perspectiva actual, sembla marcar l'inici d'una caiguda. El somni de salvar Àfrica i Llatinoamèrica de les seues dependències respecte a les grans potències econòmiques van anar esvaint-se i acabaren caient durant les dècades dels setanta i els vuitanta en un discret oblit. Europa i els Estats Units es van aferrar a la seua millora econòmica i, sense un símbol tan evident com Vietnam, el "tercermundisme" va anar desapareixent de l'actualitat intel·lectual i de les polèmiques polítiques.

Només alguns anys després, entrant ja en la dècada dels noranta, revifaria aquella ideologia sota el moviment de les organitzacions no governamentals, les ONG, dirigides a objectius molt més pràctics i concrets però amerades també d'un conformisme molt més evident amb la situació del món en què actuen. Són altres temps.

arreu del món. Després de l'esclat del maig, el 30 de juny, la dreta Gaullista guanyava les eleccions legislatives. Als Estats Units, a mesura que es calmaven les protestes contra la guerra de Vietnam, que ja acabava, els ultraconservadors s'apoderaven del Partit Republicà.

Alguns analistes han definit el segon semestre del 68 com el final d'una època d'esperances de canvi i el retorn de les forces més conservadores a les esferes de poder. Els fets semblen donar-los la raó. A l'agost, les tropes del Pacte de Varsòvia van envair Txecoslovàquia, on el govern, dirigit pel partit comunista, assajava d'implantar un "socialisme humà". Aquell mateix mes, els

Imatge de la guerra de Vietnam. En molts països del món, els intel·lectuals i els estudiants van protestar contra les massacres comeses pels americans contra la població vietnamita.

Joan Cervera